

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål E

Vil ministrene redegøre for, hvilke effekter regeringens planer om udpegning af op mod i alt 15 nye naturnationalparker og udlæg af knap 75.000 ha urørt skov har for klimaet og for træproduktionen i Danmark?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Marie Bjerre (V) og Heidi Bank (V).

Svar

Introduktion – naturkrisen og baggrund for NNP

- Tak for muligheden for at komme til orde her i Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget i dag.
- Regeringen, SF, Radikale Venstre, Enhedslisten og Alternativet afsatte med Natur- og Biodiversitetspakken 888 mio. kr. til blandt andet at give naturen et markant løft med i alt 15 naturnationalparker fordelt over hele landet og et samlet areal af urørt skov i Danmark på op imod 75.000 ha.
- Den 24. marts løftede vi så sløret for, hvor de sidste ti naturnationalparker skal ligge. Fra Læsø og Hanstholm i nord, til Draved Skov og

Kongens Mose i syd. Og fra Husby i vest til Ulvshale i øst.

- Med de i alt 15 naturnationalparker, vi nu har udvalgt, udlægges i alt ca. 25.000 hektar til en vildere natur som gennemsnitligt svarer til ca. 1.650 hektar per naturnationalpark.
- Det gør vi, fordi det er nødvendigt, fordi naturen er i krise! :
- IPBES, som er pendanten til FNs klimapanel IPCC ift. biodiversitet, har i 2018 konkluderet, at biodiversiteten i Europa er i vedvarende stærk tilbagegang.
- I Danmarks seneste afrapportering til EU-Kommissionen i forhold til Habitatdirektivet er over halvdelen af de rapporterede arter og ikke mindre end 95 pct. af de rapporterede naturtyper i ugunstig bevaringsstatus.
- Det er vores fælles natur – og det er vores fælles ansvar at handle på den viden og bremse tilbagegangen.
- Men hvad skal der til for at give bedre vilkår for naturen og biodiversiteten?
- Regeringen og aftalepartierne bag natur- og biodiversitetspakken er enige om, at naturnationalparkerne udgør et vigtigt element

i den samlede strategi, der skal bringe Danmarks natur på fode igen.

- Naturnationalparkerne er selvforvaltende naturområder, hvor vi bringer vandet tilbage til landskabet, stopper landbrugs- og skovbrugsproduktionen, og sætter store græssende dyr ud.
- Alt sammen tiltag, som en række forskere igennem en fælles ekspertudtalelse afgivet i forbindelse med det danske IPBES-samarbejde har peget på som centrale elementer, der kan bidrage til at vende den negative udvikling for biodiversiteten i Danmark.

Klimaeffekter i naturnationalparker

- Vi kan ikke generelt sige, hvordan den samlede klimaeffekt er. Det afhænger af den konkrete nye forvaltning, der vil blive etableret.
- Projektbeskrivelserne for de enkelte naturnationalparker vil indeholde en skønsmæssig vurdering af den forventede klimaeffekt af naturnationalparkens etablering og gennemførelse.
- Naturnationalparkerne vil have både lysåbne arealer og skov. Produktionen på landbrugsarealer og i skovene ophører i naturnationalparkerne.

- På de lysåbne arealer kan de forskellige tiltag, der gøres for at forbedre biodiversiteten, have forskellige klimaeffekter.
- Nogle tiltag, som f.eks. udlægning af bevoksninger til urørt skov indikeres ifølge nyere tysk forskning at medføre fortsat akkumulering af kulstof i en lang årrække efter udlægning. Dette kan have en positiv klimaeffekt.
- Andre tiltag, som f.eks. etablering af lysninger, som efter udlægning holdes relativt lysåbent, og udsætning af dyr til græsning, som kan holde tilvækst af ny opvækst nede, vil forventeligt medføre en nedgang i lagring af CO₂, hvilket kan have en negativ klimaeffekt.
- På skovarealerne vil den naturnære skovdrift, som Naturstyrelsen i dag driver arealerne med, blive stoppet i naturnationalparkerne, og skovene vil blive lagt urørte.
- Også her afhænger klimaeffekten af de konkrete tiltag på arealerne.
- Det kan have betydning, hvor stor en del af skoven, der omfattes af græsning, hvor mange ikke-hjemmehørende arter, der fældes, og hvor mange træer, der veteraniseres for at skabe mere biodiversitet.

Generelle forhold om klimaeffekter i relation til urørt skov

- I diskussionen om nationalparkerne fylder urørt skov også, og jeg vil gerne trække nogle generelle forhold om klimaeffekterne i relation til urørt skov op.
- Man hører ofte, at urørt skov "slukker for CO₂-støvsuger". Det er – på meget lang sigt - også rigtigt. Ingen træer vokser ind i himlen.
- Når skovene ikke længere drives, vil gamle træer blive nedbrudt naturligt og vil frigive CO₂, mens nye træer vil vokse op og optage CO₂. Det betyder, at der på meget lang sigt vil opstå en balance mellem optag og udledning af CO₂.
- Modsat i den dyrkede skov, hvor der løbende kan udtages træ, som kan have en positiv klimavirkning ved at erstatte fossile brændsler og energitunge materialer.
- Til gengæld vil den dyrkede skov med løbende træproduktion typisk have et mindre stående lager af kulstof end skov, der lades helt urørt.
- Eller for at blive i jargonen: De dyrkede skove vil ikke kunne holde på så meget af det støvsugede CO₂ som de urørte skove. Den ekstra mængde CO₂, som den urørte skov kan lagre, afhænger af forvaltningen.

- Hovedreglen er, at der er potentiale for yderligere lagring af CO₂ i urørt skov set i forhold til gennemsnittet i en normal dyrket skov.
- Og i den fase, hvor der opbygges mere kulstof, vil skovene have et netto-optag af CO₂. Og her står vi over for et reelt valg: Vil vi søge at øge og optimere skovenes kulstoflagre, eller vil vi søge at øge og optimere skovenes løbende optag?
- Danmark har tilsluttet sig Parisaftalen, hvor regeringerne er enige om at søge at øge både optag og lagre af drivhusgasser, herunder i skove.
- Den danske regering har også under drøftelserne af EU's skovstrategi haft fokus både på skovenes lagring og løbende optag.
- I klimadrøftelserne er det også væsentligt, at vi holder fokus på, hvordan forskellige tiltag bidrager til at nå Danmarks mål om 70 pct. reduktion i 2030.
- I det regnestykke tæller CO₂-lageret i skovene og de høstede træprodukter med. Der kan også være afledte effekter, fx hvis træ erstatter stål eller beton, som har udledt meget CO₂ under fremstilling. Det er imidlertid vanskeligt at godtgøre, hvor store de er. Og det er usikkert, hvor meget de bidrager til 70 pct. målet.

- Så forenklet sagt: I helt urørte skove kan vi sikre den største lagring af CO₂. I de dyrkede skove kan vi sikre det største løbende optag.
- Det handler om at finde en god balance.
- Urørt skov er et centralt element i indsatsen for bedre biodiversitet i Danmark og derfor også en vigtig prioritet for regeringen.
- Det betyder ikke, at vi ikke fortsat er opmærksomme på effekterne af urørt skov for eksempel for træindustrien.
- Det er blandt andet derfor, at vi sammen med aftaleparterne bag natur- og biodiversitetspakken har besluttet, at der skal være en overgangsordning.
- Overgangsordningen skal give branchen mulighed for at tilpasse sig den nye markedssituation, når der udlægges mere urørt skov i det statslige skove og træforsyningerne af bæredygtigt træ fra statens skove ophører.
- Det betyder, at leverancerne af løvtræ udfases gradvist over seks år, og leverancer af nåletræ opretholdes i seks til ti år på det nuværende niveau, og falder herefter indtil år 25.
- De statslige leverancer af bæredygtigt træ kan erstattes af leverancer fra de private skove. For at hjælpe de private skovejere, der gerne vil bæredygtigheds certificeres, gennemføres også

en kortlægning af naturmæssigt særlig værdifuld skov på private arealer, også kaldet § 25-skov. Det kan være første skridt mod en certificering.

- Regeringen arbejder samtidig aktivt på at øge det samlede skovareal i Danmark, også arealet med produktionsskov, bl.a. gennem tilskud til privat skovrejsning, statslig skovrejsning og nu også via Den Danske Klimaskovfond.
- I Klimafremskrivning 22 regnes således med en samlet skovrejsning hidrørende fra tilskud til privat skovrejsning, klimaskovfondens skovrejsning og statslig skovrejsning på 27.935 ha i 10-års-perioden 2021-2030, begge år inklusive.
- Vi lægger op til at gøre 12 procent af skovarealet i Danmark urørt, inklusive den skov, der lægges urørt i naturnationalparkerne. Der er plads til både urørt skov og produktionsskov i Danmark, og vi skal have begge dele.
- Også på statens arealer har vi både urørt skov, som kan lagre mest CO₂, og produktionsskov, som kan sikre løbende optag også på langt sigt.
- Det er også afspejlet i Naturstyrelsens nye vision, at der både vil være naturnær skovdrift og urørt skov.

- Jeg vil gerne slutte, hvor jeg startede. Naturen er i krise, og den har brug for, at vi sætter i gang. Mere af det samme er ikke nok.
- Vi ved fra forskerne, at urørt skov og naturnationalparker er centrale elementer, der kan bidrage til at vende den negative udvikling for biodiversiteten i Danmark.
- De i alt 15 naturnationalparker er nu udvalgt, og forslaget til udpegning af de næste 30.000 ha urørt skov sendes snart i høringen.
- Jeg vil derfor appellere til, at vi ser fremad, og alle bakker op om at løse krisen for naturen og biodiversiteten i Danmark.

